

AGUSTÍ COLOMINES

Batasuna, Aznar i la pastoral

La pastoral dels bisbes Blázquez, Etxenagusia, Uriarte i Asurmendi sobre la controvertida llei de partits ha aixecat polseguera. D'entrada, perquè el PP no admet discrepàncies sobre la seva política a Euskadi, però, també, perquè el seguidisme del PSOE en aquesta qüestió ha estat, senzillament, patètic i erroni. I és que just quan el PP i el PSOE, amb la il·lògica aquiescència de CiU, pretenien escenificar al Congrés de Diputats una paròdia de consens per il·legalitzar els abertzales, el famós 95% d'acord que no paren d'esgrimir els uns i els altres per defensar la bestiesa que acaben d'aprovar, va i surten a la palestra els bisbes bascos per advertir-los del perill que amb la il·legalització de Batasuna s'agreugi la divisió i la confrontació cívica a Euskadi, on els partidaris de la dita llei només representen un 40%. Però com que l'estratègia del PP i el PSOE és de confrontació —com també ho és la de Batasuna, és clar—, el primer que van fer va ser tergiversar el document. La iniciativa del diari *Avui* de publicar-lo íntegrament en l'edició del 5 de juny ha posat les coses al seu lloc. Dos dies més tard, *La Vanguardia* també va publicar-lo íntegre. I és que potser valdria la pena que ho fessin tots els diaris, si és que volen mitjans informatius de veritat, per intentar no caure en allò que ja va denunciar el Mahatma Gandhi: "El més atroç de les males accions de la gent dolenta és el silenci de la bona gent." Doncs sí, perquè ara i aquí l'advertència del líder de la desobediència civil és molt pertinent per desfer les opinions vessades amb mala fe.

Diguem, en primer lloc, que la pastoral dels bisbes bascos no és ni una defensa de la violència ni del nacionalisme basc, sinó que és, per damunt de tot, un cant al diàleg i a l'esperança. Fixin-se com comença: "Un any després de les eleccions del 13 de maig els partits polítics mantenen pràcticament intactes els seus greus desacords anteriors [...]. Creiem que el desacord polític és en gran mesura origen i fruit d'una greu comunicació. Una so-

cietat força ben avinguda en molts aspectes de la seva convivència diària està, no obstant això, solcada per la incomunicació política [...]. El diàleg és l'avinguda que condueix a la plaça major de la pau. Tancar-se al diàleg equival a renunciar a la pau vertadera, que no consisteix en la victòria, sinó en l'acord." Això és el que ha fet mal al PP, aquesta defensa del diàleg, perquè el conservadorisme espanyolista no admet l'acord, sinó que cerca la victòria. Com el PSOE, que avui és el millor aliat del PP en aquesta política suïcida, sense haver après la lliçó del fracàs

“Amb la llei de partits PP i PSOE aplanen el camí perquè els radicals, com va passar després del GAL, tornin a reagrupar-se”

dels GAL. L'organització del terrorisme d'estat entre els anys 1983 i 1987 va ser un error descomunal dels socialistes, a més de respondre a una lògica antidemocràtica i corrupta, que no va servir de res. Ben al contrari, va provocar l'ingrés a ETA d'una nova formada d'activistes. Qui se'n vulgui fer una idea, que llegeixi el llibre de Paddy Woodworth *Guerra sucia, manos limpias* (Crítica, 2002), i no en tindrà cap dubte. Que els bisbes bascos recordin que "la societat té el dret i el deure de defensar-se davant el flagell terrorista", però que per fer-ho ha de fer servir "tots els mitjans que siguin a la vegada moralment lícits i políticament correctes", no deu haver fet gràcia a aquells que, com Rodríguez Ibarra, no es peneixen

d'haver passat "el llindar dels drets inviolables de les persones". No cal ser cristià per afirmar això, només demòcrata.

Sóc del parer que la responsabilitat de tot govern democràtic davant d'un conflicte, per terrible que aquest sigui, com ho és el terrorisme, ha de ser estimular i facilitar la discussió, unir-se a aquella gent que vol persuadir els violents perquè abandonin les armes. Així ho va fer, per exemple, el Govern conservador de John Major a l'Ulster el 1990, que, de fet, va assumir, tot i les crítiques que els havia llançat tres anys abans, el desglaç promogut per la iniciativa de pau que havien pactat conjuntament John Hume i Gerry Adams el 1987. No cal que els expliqui com ha acabat aquesta història, perquè tothom ho sap. Ara bé, abans que els conservadors fessin aquest gir, que fou secundat pels laboristes abans i tot de guanyar les eleccions, les crítiques que havia rebut fins aleshores Hume i el nacionalisme moderat nord-irlandès havien estat tant o més violentes com les que rep des de fa anys el PNB i, en aquests moments, la pastoral dels bisbes. Quina és la diferència entre els dos casos? Doncs els interessos polítics que s'amaguen rere de cada procés. A mi em sembla que els britànics va arribar un dia que van assumir que la pau a l'Ulster tindria un cost polític en termes de sobirania, com així ha estat, mentre que el PP i el PSOE no estan disposats a cedir ni un pam. Més encara, quan van perdre les eleccions basques va almar-los la possibilitat que l'hegemonia del PNB es consolidés. Per això, en comptes de celebrar el traspàs de vots cap al nacionalisme moderat, aplanen el camí perquè els radicals, com ja va passar després dels GAL, tornin a reagrupar-se. La llei de partits i la propaganda tramposa que l'acompanya no és contra Batasuna, sinó contra el PNB. Em sembla obscè que el nacionalisme català no se n'adoni o se'n faci el desentès.

Professor d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona